

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásas betűsor egyszeri hirdetése 30 fill. Többhásas hirdetésért jutányosabb. Nyilvántartás: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-körnek és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Szebeni-út 14. sz.
Kiadóhivatal: Kósch Árpád könyvnyomtató-intézete Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

Bevezető-szavak

az Eperjesi Széchenyi-kör szabad-liceumi előadásainak 1908. évi sorozatához *

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Az Eperjesi Széchenyi-kör magyar-irodalmi szakválasztmánya fölkerít, hogy a Kör szabad-liceumi előadásai keretében a f. év őszén a magyar irodalomból, főképp nők számára rendezendő sorozatot néhány bevezető-szóval megnyissam. Szívesen követtem e meghívást, mert készséggel állok mindig rendelkezésére a Körnek, különösen akkor, a mikor magának a közművelődési munkának újból kezdéséről, egy eddig még — legalább rendszeresen — nem művelt területen — az első kapavágás megtevéséről van szó.

A Kör ezúttal különösen női közönségünkhöz fordul, annak kíván valamit nyújtani, a mit eddig — legalább ilyen alakban — nélkülözött, annak hajlandóságára, érdeklődésére számít, mely nélkül e vállalkozása sikertelen maradna.

Én úgy vélem ismerni Eperjes művelt női közönségét, hogy kételyt nem táplálok a Kör kezdeményezésének sikerére nézve. Mindig azt tapasztaltam, hogy itt az érzék és hajlandóság minden szép és nemes iránt fölhalmozható, s ha talán — mint egy régebbi korszak embere, — az ifjabb nemzedék lelkébe kevésbé pillantok belé, bízom azoknak az anyáknak nemes hajlamaiban, kik azt az ifjabb nemzedéket fölnevelték!

Miről van szó? Sorozatos előadásokat fognak tartani önök előtt szakférjak a magyar irodalom jelenségeinek különböző csoportjairól. Nem mintha azt föl-tételeznék, hogy Eperjes művelt nőközönsége kevésbé ismerné a magyar irodalmat, mint más helyeké. Ennek a vállalkozásnak általánosan érzett szükséglet adja meg jogosultságát.

Talán nem volt még időszak, a mikor a levegő annyira telítve lett volna nemzeti jelszavakkal, mint most, nálunk. A jelszavak nagyon örvendetese, ha

* Az 1908. október 11-iki első előadása alkalmából elmondotta dr. Berzevics Albert, v. b. t. t., a M. Tudományos Akadémia elnöke, a Kör védnöke.

azokat mély meggyőződésből valljuk, s ezért a gyakorlatban is követjük. Mit követel tőlünk önművelődésünk és szellemi igényeink kielégítése tekintetében a nemzeti, hazafias szempont? Mindenekelőtt azt, hogy megismerjük nemzetünk szellemét; szerencsére nemzetünk igazi szelleme olyan, hogy azt megismerni és megszeretni egy. Csak meg kell igazán találni és meg kell igazán ismerni. A nyilvános élet zsvájában nagyon sokan érzik magukat hivatalosnak a nemzeti géniuszt, a mi tehát neki rokonszenves és tetszetős, az megfelelő a nemzeti géniusznak, a mi nem — az nem. Ennek a subjectivismusnak kivételes, nagy egyéniségekben, a kiket a természet a nemzeti típus képviselőitül teremtett, lehet helye, de ilyennek magát senki föl nem avathatja.

Miben nyilatkozik meg a nemzet szelleme? Kétségkívül a nemzeti társadalomban is; csak hogy ennek jelenségeit, mert benne élünk, áttekinteni, összefoglalni nagyon nehéz; ezenfelül nálunk a társadalom egybealkotásához a faji sokszínűség is oly tarkaságot okoz, melyből a tipikus vonásokat kivenni sokkal nehezebb, mint fajilag egységesebb nemzeteknél.

Ott van azután a történelem, a nemzetlélek életfolyása, alakulása, fejlődése, munkálkodása. Mindenesetre legbővebb forrása a nemzet megismerésének, csak hogy e forrás százféle fölfogás, retorika, néha elfogultság csatornáin át jut hozzánk. Néha a közfigyelmet megragadja egy korszak, egy alak, azt megismerni igyekszünk s el is érjük, hogy az életteljesebben domborodik ki előttünk, és akkor látjuk csak, mennyi tévedés és fölületesség férközött be történelmi tudásunkba, mennyire eltér a kép, melyet egyes korokról alkottunk magunknak, a jobban megközelített igazságtól. A nemzetléleknek a biztosan megállapítható egyes tényekben való megnyilatkozása mennyiszor jön ellenmondásba azzal a fölületesen megalkotott általános képpel!

És ott van végül az irodalom; oly nemzetnél, melynél — mint a miénknél — régóta, nemzeti jelleggel kialakult művészetről alig lehet szó, merem

állítani, hogy legmegbízhatóbb, legteltesebb, majdnem egyedüli forrása a nemzet önmegismerésének irodalma. Csak hogy e tekintetben is azt tapasztaljuk, a mit a társadalom megfigyelésénél: az, a miben élünk, a jelenkor modern irodalma még nem láthatja a kortársak szemében a maga jellemző vonásait, csak az, a mely már a haladó idő rétegein némileg leszűrődött.

A nemzeti irodalomnak az élő nemzedék munkásságát megelőző anyaga az a tükör, melyben nemzeti szellemünk alakulását, sajátosságait legjobban megfigyelhetjük; mert mi legyen a nemzet szelleme, ha nem az, mely a nemzet legkiválóbbjai szellemének közvetlen megnyilatkozásaiból áramlik ki?

Irodalmunk ez áttekinthető, lezárható anyagának ismerete legtöbbünknek hihetetlenül hézagos; önmagunkat meglepnek gyakran a fölfedezések, melyeket benne teszünk. Néha szinte szégyenkezve kell önmagunknak bevallanunk, hogy mily közel találhattuk volna meg azt, a mit oly távol kerestünk, hogy vannak irodalmunknak elhanyagolt vagy elfeledett szépségei, melyek bátran kiállják a versenyt azokkal az idegenekkel, a melyekre oly pazarul szórjuk a magasztalást. Mint a hogy utazásaink rendszeren a külföldre visznek s a hozzánk legközelebb eső helyek szépségeiről és érdekességéről gyakran csak későn, véletlenül szerzünk tudomást: úgy állunk irodalmunk sok kincsével szemben is.

És ennek meg is van a maga magyarzata, mely, ha igazolásul nem is, mentségül, enyhítő körülményül elfogadható. A nők, szerencsésükre, eddig még kevésbé adván magukat oda a politikának, könnyebben kerültek el azt a veszélyt, melylyel a könyvolvasást a napisajtó rettentő túltengése fenyegeti, de az is, a ki fölveszi a küzdelmet e veszélyvel, egy más nehézségre bukkan: a modern könyvirodalom is oly roppant szapora, hogy a ki azzal lépést akar tartani, alig ér rá koronként a régebbi írókat is elővenni. Nem akarunk pirulni a társaságban a miatt, hogy nem olvastunk egy könyvet, melyről mindenki beszél, s miután a külföld nevezetes irodalmi jelenségeiről az egész világ beszél, a miénkről pedig csak nálunk

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZAJA.

Petőfi sárosi előfutárai.

I. A magyar népdal kialakulása. — Szakál Lajos.

A Széchenyi-kör szabad-liceumának 1908. október 11-iki előadásán felolvasta: **Varvasovszky János.**

A magyar lyra — hosszú évszázadokon át tartó fejlődés után — állami és társadalmi átalakulásunknak: a 48-as forradalomnak idején fejlett ki. Ekkor hozta hirtelen, mint a mesebeli csodatermő fa, azokat a szemkápráztatóan színes és csodásan zengő virágokat, a melyek Petőfi költészete néven ismeretesek a magyar, sőt az egész világ irodalmában.

Ez a fejlődés mindenképpen mesebeli. Nem folytonosan haladó, hanem váratlan fordulatokban bővelkedő; s a hosszú viszontagságok után bekövetkező szerencsés kifejlés busán kárpótol a mult minden sanyarúságaért és szenvedéseért.

A honfoglaló ősök hivatásos dalosai: a regösök, a Kaspi-tenger partjairól magukkal hozott nyírfakéreg-bocskorukban s hajdinaszál-nadrágjukban, alighogy megzendítették az új hazában kobzukat, idegen világfelfogásnak hirtelen beáramlása halálos csapást mért rájuk s bennök az ősmagyar költészetre.

Megjelentek Szent István komor szolgái, az egyik kezükben keresztrel, a másikban iparos-szerszámokkal, s munkára és magukbaszállásra szorították az eddig rablóharczókat folytató s győzelmei után bor és dal között gondtalanul mulatozó népet. És hadat üzentek a pogányság minden emlékének; a hegedősök csacska

meséit és dévajásra csábító dalait különös türelmetlenséggel üldözték, mert bennök látták a pogány szellem legerősebb és leghatásosabb megnyilatkozását. Nem nyíl, nem kard volt a fegyverük ebben a küzdelemben, hanem erkölcsi és szellemi fensőbbségük s ez előtt előbb-utóbb meghódolt a józan magyar.

A magyar józanság! Íme, a másik ellensége — az egyház mellett — a magyar költészetnek. A legrégebbi szerelmi dal számadáskönyvnek szelére van írva. Ez jellemzi legjobban a magyar dal évszázados helyzetét.

Az a józanság, mely a magyart arra ösztönözte, hogy Európa állami berendezéséhez és erkölcsi fölfogásához alkalmazkodjék, az élet minden más terén megnyilatkozik. A magyar mindig tudta, hogy előbbre való a számvetés, mint a versfaragás. A költészet csak amolyan Hamupipőke-szeret játszott a lelkivilágában. Jól esik vele elmulatni, de az ember feleségül már inkább a csúnya, de gazdag lányt veszi.

Mi is a dal? A költészetnek az a faja, a melyben a költőnek célja és tárgya önmaga; nem a külseje, hanem a lelke; érzelmi világának százharú zengése, suttogó epedése, viharos tombolása. Fájdalmaink csillogó könyvei, örömeink szivárványos sugarai, a képzelet vettővászán képekben megtestesítve: íme, ez a dal.

A műfaj természetéből következik, hogy az olyan idők kedveznek fejlődésének, melyekben az egyéni, a lelki szabadságról folyik az emberiségnek hol felviharzó, hol elülő, de soha meg nem szűnő harcza a tökéletességért. Ilyen szellemi forradalmon ment át hazánk a XVI. században a protestánsizmus elterjedésének idején. Az újító szellem, a mely hadat üzent a tekintély uralmának s az egyént a szellemiek világában a maga urává

tette, nemcsak a vallás terén éreztette hatását, de megérezte azt a tudomány és irodalom, meg a társadalom és az állam is.

S hogy ez így van, mutatja az, hogy ez a kor termi az első nagy magyar lyrikust: br. Balassi Bálintot. A lángész biztos ösztönével elfordul a korabeli klasszikus-majmoló, mesterkelt humanista-költészetől s a néptől kölcsönzi művészet eszközeit. A büszke olygarcha s a lelkiismeretbeli szabadságára féltékeny protestáns szembezáll korával, mely erkölcsteleneknek bélyegezte a szerelmi költészetet, a virágénekeket s annak művelőit megvetette. Az a szív, mely folyton a szerelem gyönyörei és gyötrelmei között hanyóldott s mely hazája védelmében szakadt meg, a nagy természetet élő, vele együttörülő, vele együttbánkódó lénynek érezte. A mező neki virult, a madár neki énekel, s a bánatos őszi erdő azért hullatta sápadt leveleit, hogy az ő hazájából távozása nyomait takargassa, feledtesse.

Az utána következő száz esztendő az ő költészeteinek hatása alatt áll. A «főrangú lírikusok» néven ismert iskola azonban őt még csak megközelíteni sem tudta, annál kevésbé volt képes arra, hogy az általa tört új utakon tovább haladjon.

Az övéhez méltó költészetet csak a néplélek tudott teremteni.

Az az elkeseredés, az a gyűlölet, mely Rákóczi katonáinak kezébe fegyvert adott; az a mámor, a melyet győzelmeiken érezték; az a hirtelen csüggedés, a melyet veszített csatájuk okozott; az a rajongás, a melylyel vezéreiket követték; az a kétségbeesés, mely ügyük vesztén lesújtotta őket: mind-mind ott sir és tombol, ott panaszkodik és ott átkozódik e kor népköltészeti

esik szó, itt is ritkán: az úgynevezett európai műveltség színvonalának fenntartása is sok figyelmet elvon a hazai irodalom kultuszától.

Minde nehézségek leküzdésében akarjuk közönségünket — különösen hölgyeinket — megsegíteni előadásainkkal; jó társaságban egy órát egy érdekes és vonzó előadás meghallgatására szívesen fordítunk; ez az előadás világot fog vetni irodalmunk egyes homályba merült tájaira, elhanyagolt, vagy ismeretlen kincseire is, oly esztétikai szempontokat fog fölállítani, melyek az irodalom ismert anyagát is új élvezet, új érdeklődés tárgyává tehetik. S ha az így fölkellett érdeklődés még tovább is visz, és arra indít, hogy azoknak könyveit is elővegyük, a kikkel való ismeretségünket az itt hallottak megújították vagy mélyítették, akkor a hatás, a siker teljes lesz. Akkor viszonyunk nemzeti irodalmunkhoz bensőbbé válván, bensőbb, igazabb lesz közösségünk is nemzetünk szellemével, akkor hazaszeretettünk sohasem lesz csupán tüntetés és divat, hanem azzá az okos, termékeny, munkás hazaszeretetté válik, mely nemzetnek legnagyobb kincsét: nagy szellemeinek hagyatékát ismeri és becsüli, meg tudja választani a példát, melyet kövessen, meg tudja ítélni a jelszavakat, melyeket hall, tudja, mitől óvja, s azt is tudja, mivel szolgálja hazáját.

E gondolatok fonálán ajánlom tisztelt közönségünk szíves figyelmébe és bizalmába sorozatos előadásainkat.

Berzeviczy Albert.

Az eperjesi Vöröskereszt-fiókegylet.*

Az eperjesi Vöröskereszt-fiókegylet, az 1907. évi jelentése szerint, tisztikarát következőleg alakította meg: Elnökök: *Semsey Boldizsárné*, Sárosvármegye főispánjának neje, és *Tahy József*, Sárosvármegye alispánja; jegyző: *Gömöry János* koll. főgimnáziumi igazgató; pénztárnok: *Kösch Árpád* könyvnyomdatulajdonos; orvos: dr. *Ferbstein Márk*, Sárosvármegye főorvosa. A Gömöry János fiókegyleti titkár által szerkesztett közgyűlési jelentésből, — mely tartalomgazdagságával s az emberbaráti eszme iránt megnyilatkozó lángoló lelkesedésével is méltán tarthat igényt a legmelegebb érdeklődésre, — kivonatosan a következőket közöljük: „Az eperjesi Vöröskereszt-fiókegylet működéséből már kezdettől fogva ki volt zárva a vásári láрма; szerényen, zajtalanul végezte a szeretet munkáját, nem kért, de nem is várt elismerést s mindenkor számolt azzal a körülménnyel, hogy a társadalmi áldozatkészségben olyannyira igénybevevett közönségünktől sokat nem kívánhatunk. Hogy egyesületünk ily gyöngéd formában, nemes előkelőséggel töltötte be hivatását, hogy évtizedeken keresztül a közönség zsarolása nélkül sok könnyet törölt le, hogy fillérekből ma már számottevő tőkét mutathat föl, ez nagyrészt egy kiváló lelki tulajdonságokkal megáldott nő: *Semsey Adolfné* volt elnöknőnk érdeme. Évtizedeken át állott egyesületünk élén, senki a multban nálánál lelkesebb híve nem volt eszméinknek. Az eperjesi nagy tűzvész után a szívrondító

* A fiókegylet keddi (okt. 20-iki) teaestélye alkalmából közöljük ezt az évi jelentést.

termékeiben. Az érzések akkora erővel nyilvánulnak meg bennök, hogy ma is, kétszáz év után is, olvasván őket, ökölbe szorul kezünk s könybe borul szemünk.

És a mint lehanyatlottak Rákóczi zászlai, szellemi tekintetben is sivár, megalkuvó kor következett reánk. A kétszáz év óta vérét hiába hullatá magyar meghajolt a vaskényszer előtt; pihenésre, jómódra vágyott. Ideálja nem a szabadsághős, hanem az udvaronc lett; a szerelem hűrjai nem gyötörték, ha különben békén volt a gyomra. Még nyelvét is megtagadta s a németet erőltette magára; könnyebb vele boldogulnia.

Egyetlenegy igaz, költői tehetsége van ennek a hosszú időnek: *Anyos Pál*, a fiatal szerzetes, a kit kora, helyzete önmagával s a világgal meghasonlásba hoz, s korai sírba taszít. Nem csoda, hogy ő az első képviselője irodalmunkban a *világfájdalomnak*, annak az érzésnek, mely az étellel való kibékíthetlenségből fakad.

De az ébredés csakhamar elkövetkezett; először a súlydésünk fölött való kesergésből állott; ez a

nyomor enyhítésében első volt akkor Vöröskereszt-egyesületünk; elnökünk emberbaráti önfeláldozó munkáját pedig fennen hirdeti az a köszönő-irat, melyet ez alkalomból legfelsőbb helyről kapott. Nagy érdeme e lelkes nőnek az is, hogy a közöny napjaiban egyesületünket megmentette a megsemmisüléstől. Lemondott állásáról, mert boldog emlékeztető férjének halála után nyilvánosan többé nem akart szerepelni. Sikertől azonban a megüresedett elnöknői tisztségre *Semsey Boldizsárné* ő méltóságát, Sárosvármegye főispánjának nejét megnyernie, kit a március 23-iki közgyűlés örömmel, lelkesedéssel választott meg. Az új elnök, a közgyűlés tetszésnyilvánításai között, fenkölt gondolkozásra valló beszéddel foglalta el elnöki székét. Hogy az új elnök állását nem tekinti külső dísznek, hogy mennyire át van hatva az emberszeretet szent és magasosztos érzésével, azt eddigi munkásságával is fényesen bebiztosította. Még a volt elnök kezdeményezésére határozta el egyesületünk, hogy az 1887. évi nagy tűzvész huszadik évfordulója alkalmából műkedvelői előadást rendez, melynek keretében visszaidézi közönségünk emlékébe e nagy csapást, mely városunkat csaknem a pusztulás örvényébe taszította. A régi egyszerűségéből kibontakozó szép és népes Eperjes lakossága már-már el is felejtette a szomorú napokat. A fiókegylet jónak látta mementóképpen ismét felidézni a nyomorúság és megpróbáltatás napjait, hogy a szívekben a könyörületességet és az emberszeretetet ébren tartsa. Volt elnökünknek hő óhajta, kedvenc eszméje volt ez ünnepély rendezése; férjének halála miatt azonban erről le kellett mondania. *Semsey Boldizsárné* — egyesületünknek akkor még alapító-tagja — vette kezébe ily módon elárult ügyünket. A március 9. és 10-ikén tartott műkedvelői előadás, a nézőteret zsúfolásig betöltő közönség jelenlétében, fényesen sikerült. Ki kell emelnem a rendezőket, *Faragó József* és *Matherny Gusztáv* urakat, *Ludmann Paula* úrnőt, az égi Eperjest feltűntető kép művészi tervezőjét, *Szombatos Gézát*, a prolog költői tehetséggel megáldott alkotóját, a két szindarabban oly nagy hatással szereplő dr. *Raffay Ferencznét*, *E. Nagy Olivérné*, *Ibrányi Hannát*, *Sz. Meise Zsófi*, *Krayzell Rózsát*, *Berzeviczy Eleknét*, *Zavatzky Ilona* úrhölgyeket és dr. *Semsey József*, *Hvozdovics Pál* és *Beliczy Kálmán* urakat; továbbá a fényes sikert aratott előképek szebbnél-szebb ábrázolóit: *Kösch Zsófi*, dr. *Holénia Gyuláné*, *Ibrányi Hannát*, *Sz. Meise Zsófi*, *Jeney Lenke*, br. *Ghillány Zsófi*, *Pacor Vilmosné*, *Roller Ferencznét*, dr. *Müller Bertalanné*, br. *Ghillány Lászlóné*, *Szinyei M. rse Zsófi* úrhölgyeket. A műkedvelői előadás minden részletének gondos előkészítése, a szereplőknek megnyerése, de különösen az előképeknek nagy művészi készséget, előkelő ízlést és rutint igénylő egybeállítását elnöknőnk érdeme. A fényes erkölcsi siker mellett az anyagi sem maradt el. A két előadásnak 723 K. 81 f. tiszta jövedelme volt. E jövedelem nagy részét: 500 K. t a József főherceg szanatórium egyesületnek küldöttük, a többi 273 K. 81 f. t pedig alapítókunk gyarapítására fordítottuk.

Egy másik hatalmas intézmény az Országos Gyermekvédő Liga, a mely szintén méltó arra, hogy az

egész magyar társadalom osztatlan támogatásában részesüljön. Egyesületünk, elnökünk, valamint Sárosvármegye lelkes főispánjának kezdeményezésére. már a mult évben felvette programjába a Liga támogatását. Húsvét ünnepén a város főutcáján és a főtemplom bejáratánál gyűjtést rendeztet, továbbá *Bártfa* és *Kiszeben* város polgármestereit hasonló gyűjtésre kérte fel. A gyűjtésnek eredménye 357 K. 20 f. volt, melyet a Ligának megküldöttünk. A gyermeknap rendezésének sikere főleg *Raffay Ferencznét*, *Bánó Aladárné*, özv. *Gallotsik Vilmosné*, *Kösch Zsófi*, dr. *Müller Bertalanné*, *Lakner Margit*, *Krayzell Rózsát*, *Sz. Meise Zsófi*, *Manyi*, *Zavatzky Mimi* úrhölgyeknek köszönhető. Halottak napján, a temető bejáratánál lelkes úrnők szép eredményrel rendeztek a Liga javára perselygyűjtést. A fiókegylet a miskolci vöröskereszt betegápolónői tanfolyamot erkölcsi és anyagi támogatásban részesíti; legutóbb 100 K.-val járult annak fenntartásához.

Ha visszatekintünk a mult év munkásságára, igaz, nagy eredményt nem tudunk felmutatni, de a mit szerény anyagi eszközeinkkel elérhettünk, azt igyekeztünk elérni. Legyen meg a jó szándék, a kötelesség élénk tudata az egyesület tagjaiban, a nemesen érő szív és erős férfiak álljon továbbra is a jótékony gyűjtésben, tartsuk szemünk előtt egyesületi tevékenységünkben is helyi érdekeinket, segítsünk azoknak a sebeknek gyógyításában elsősorban, a melyek bennünket égetnek, ne felejtjük el elnökünknek beköszöntő beszédjében mondotta szép szavait: „Midőn a közjótékony terén mindig nagyobb és nagyobb feladatok hárulnak a társadalomra és ennek áldozatkészsége oly sok irányban lesz próbára téve, legyen a mi irányelvünk az, hogy ne követeljünk, de ne is várjunk nagy áldozatokat; munkálkodjunk lankadatlanul évről-évre kitartóan az egyesület felvirágoztatásán, akkor módunkban lesz sok szenvedést enyhíteni, sok könnyet felszártatni!”

Isten áldása legyen az eperjesi Vöröskereszt-egyesület munkásságán!”

Részünkről csak azt fűzzük e jelentés végzavaihoz, hogy a hol az emberbaráti szeretet a szíveknek oly szépen megnyilatkozó érzületéből fakad; hol mindenkit áthat a közjótékony terén a közreműködés készsége: ott a nemes emberbarátok fáradozásait a siker és áldás kíséri.

A bemutatott számadás adatai szerint az eperjesi Vöröskereszt-fiókegylet a mult év végén 4169 K. 72 f. vagyon felett rendelkezett; húszkoronás tagsági díj és a központi pénztárt illető hányad fejében 64 K. 80 f. t küldött be. Tagjainak száma: 15 alapító-, 13 húszkoronás és 40 évdíjas rendes tag. Háború esetére a fiókegylet súlyos beteg harcosok ellátását és gyógykezelését ajánlotta fel.

Vármegyei közgyűlés.

Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága október 12-ikén *Semsey Boldizsár*, vármegyénk főispánjának elnöke alatt eléggé látogatott közgyűlést tartott. Különösen két tárgy keltett nagyobb érdeklődést: a várm. tiszt. nyugdíj-alap javára kivetendő 1%, illetőleg

irodalmi hatások alatt művelik a nyugateurópai formákat.

Úgy vagyunk mi e nagyainkkal, mint a parasztember kiművelődött, messze idegenben járt-kelt fiával. Érti, hogy az ő vére, az arca ugyanaz, a hangja a régi, de fájdalmasan tapasztalja, hogy fia gondolkodásában, érzéseiben már el-eltér az apjától, viselkedése, ruházódása pedig egész idegen.

Mi is, kik annak a kornak szülöttei vagyunk, mely politikai és gazdasági harczeit a népuralom jelszava alatt vívja s mely a költészet örök forrását, tápláló anyagját a népköltészetben látja, bizonyos hidegséggel látjuk, hogy ez a kor még nem fedezte föl a népet s nem ismerte annak költészetét.

De azért már közel volt hozzá. A *Balassi-Gyöngyösi*-féle népies nemzeti hagyományok nem haltak ki egészen.

Gvadányi Miklós, *P. Horváth Ádám* és *Csokonai szorgalmas gyűjtői* s művelői valának a népies költészetnek. A debreczeni ref. főiskola falai közül kikerült

keserűség a szelid *Kölcsey* lelkéből lány panaszként árad felénk, míg a szenvedélyes *Berzsenyi* viharzó haragja megrendít és a porig alá

De már virrad, már ébredünk. *Kisfaludy* Sándor könnyen ömlő, színes nyelvén megcsendül újra a szerelem fájó gyöngyöre és édes kínja, *Vörösmarty* elszánt bátorsággal hirdeti, hogy «az nem lehet, hogy ész, erő és szent akarat hiába sorvadozzanak egy átok súly alatt. Még jönni kell, még jönni fog egy jobb kor».

Mert az a kor még távol állott tőlünk Magyar lélek, magyar érzés hevítik ugyan a 19. század első negyedének lyrikusait, de szellemükön erősen érzik az idegen befolyás, formában pedig teljesen az idegen minták rabjai.

Berzsenyi tomboló szenvedélyére *Sapphó* és *Alkaios* három versformái vetnek nyűgöt; *Vörösmarty* méltóságosan hőmpolygó hexamerei a Homeroséival versenyeznek; *Kisfaludy* Sándor fülbemászó szonettjeihez *Petrarca* adta a mintát; *Kölcsey* és *Vörösmarty* német

tiszta bitumenből készített, valódi aszfalt-tetőlemez; tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolászt nem igénylő

TETŐFEDŐANYAG.

„Bitumina“-val fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitűnő régi zsidelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas. Csakis védjegy-

„BITUMINA“

védelmet is nyújt a nap melege ellen. — „Bitumina“ régi zsidelytetők átfedésére is kiválóan alkalmas. Csakis védjegy-

Gyári főraktár Eperjes és vidéke részére:

MOSKOVITS GYULA vaskereskedésében, **EPERJES.**

1/2% póta kerekítését, alispáni elköszögek megszavazta Epe 1/2% póta elutasító pontnál felel, hogy 188 nyugdíj-alap központi veszik, m viselők ny az állandó hogy a va amúgy is nyugdíjair kivéve, ha őket tagj Aladár, C és Bánó A is kiveten megszavaz terhet jele tárgyalása bizottsági bártfai pol Eperjesen járásra vor elő. Az új csolatosan átszátolna Az új epe bertóti és Az új já nagyobb 9 kőr, 56 12 kőr, 70 Péter bizo és pénzüg háromnak Lajos és Mária János az járástól els marad; S ezt Vassko ben a R Boldizsár csakis a k eldönteni, elmulasztá vezése vég vet. A ké tere valló alispán elő zatlanul el miniszter új beosztó szűs köv

frömbereit védelmező negyedéne szemben

De ez számba m keltés és maradtak

De eg A XIX. sz. tizmus e s át már n galomnak a népies e minden te meg az ú melyről S les, az a hogy el fo

A nem romanticiz áttekintjük valóban ily mas tevék mányai me dának kö nek gyűjté vizsgálata egyaránt és és művészi Városm

atlan támogatásában
 önk, valamint Sáros-
 deményezésére. már a
 a Liga támogatását.
 an és a főtemplom
 rábbá Bártfa és Kis-
 onló gyűjtésre kérte
 K. 20 f. volt, melyet
 rmekeknap rendezésé-
 né, Bánó Aladárné,
 sófi, dr. Müller Ber-
 Rózi, Szmoligovics
 éknek köszönhető
 tanál lelkes úrnőnk
 Liga javára persely-
 vöröskereszt beteg-
 nyagi támogatásban
 annak fentartásához
 munkásságára, igaz,
 mutatni, de a mit
 tettünk, azt igyekez-
 ndék, a kötelesség
 a, a nemesen érző
 is a jótékonyság
 őtt egyesületi tevő-
 segítésünk azoknak
 an, a melyek ben-
 öknőnknek bekö-
 szavait: «Miód a
 yobb és nagyobb
 és ennek áldozat-
 bára téve, legyen
 eteljünk, de ne is
 kodjunk lankadat-
 felvirágoztatásán,
 ést enyhíteni, sok

Vöröskereszt-egye-
 tés végzavaihoz,
 a szíveknek oly
 ad; hol mindenkit
 tremüködés kész-
 radozásait a siker

zerint az eperjesi
 én 4169 K. 72 f.
 nás tagsági díj
 l fejében 64 K.
 15 alapító-, 13
 g Háború eseteire
 látását és gyógy-

gyűlés.

zottsága október
 nk főispánjának
 gyűlést tartott.
 érdeklődést: a
 dő 1%, illetőleg

ngateurópai for-

mint a parasztn-
 járt-kelt fiával.
 az, a hangja a
 fia gondolkodá-
 tól, viselkedése,

vagyunk, mely
 uralom jelszava
 orrását, tápláló
 os hidegséggel
 e föl a népet s

A Balassi—
 ományok nem

m és Csokonai
 a népies köl-
 i közül kikerült

tartós, tűz-
 nem igénylő

AG.

ad és kitűnő
 kis védjegy-

ERJES.

1/2% pótdóra, valamint a közigazgatási járásek ki-
 kerekítésére és hetedik, új járás szervezésére vonatkozó
 alispáni előterjesztések. Az 1% pótdó a kis- és nagy-
 községeket fogja terhelni; ezt a közgyűlés egyhangulag
 megszavazta, ellenben az alispánnak azt az indítványát,
 hogy Eperjes, Bártfa és Kisszeben városok lakosaira
 1/2% pótdó szintén kivetessék, az állandó választmány
 elutasító véleményével terjesztette a közgyűlés elé. E
 pontnál felszólalt *Tahy József* alispán és utalt arra,
 hogy 1886-tól 1896-ig a három város is meg volt a
 nyugdíj-alap javára adóztatva, és mivel a városok a
 központi tisztikart a vidéknél nagyobb mérvben igénybe
 veszik, méltányos, hogy ők is hozzájáruljanak a tiszt-
 viselők nyugdíjának fedezéséhez. Dr. *Schmidt Gyula*
 az állandó választmány nézetét védelmezte és előadta,
 hogy a városokra, melyek saját tisztviselőik nyugdíjaira
 amúgy is megadóztatva vannak, a vármegyei tisztviselők
 nyugdíjaira is pótdót kivetni méltányosan nem lehet,
 kivéve, ha a vármegyei nyugdíjalap a városi tisztvise-
 lőket tagjai sorába fölvonná. E kérdésben még Bánó
 Aladár, Csekanyák Béla, Fest Lajos, Péchy Zsigmond
 és Bánó Árpád szólaltak fel és a közgyűlés a városokra
 is kivetendő 1/2% pótdót, 56 szavazattal 18 ellenében,
 megszavazta. Ez a 1/2% Eperjesre évi 1200 kor újabb
 terhet jelent. Sokaknak feltűnt, hogy e fontos kérdés
 tárgyalásánál a városokbeli, különösen pedig az eperjesi
 bizottsági tagok nagyrésze (köztük az eperjesi és a
 bártfai polgármesterek is) hiányzottak; pedig magában
 Eperjesen vagy 85 bizottsági tag lakik. A hetedik
 járásra vonatkozó jelentést *Bánó Aladár* főjegyző adta
 elő. Az új járás székhelye Héthárs lesz, s ezzel kap-
 csolatosan a többi hat járást is kikerekítik, községeket
 átszátolnak, s a járásek neveiket a székhelytől kapják.
 Az új eperjesi járásból az eddig odatartozó sírokai,
 bertóti és monyhádi köröket más járáshoz csatolják.
 Az új járásek körülbelül egyformák lesznek; leg-
 nagyobbak lesznek a bártfai és az eperjesi. Ez utóbbiba
 9 kör, 56 község és 24 ezer lakos; a bártfaiba pedig
 12 kör, 70 község és 30 ezer lakos fog tartozni. *Hartsár*
Péter bizotts. tag ellenezte a javaslatot, míg a bírósági
 és pénzügyi beosztások meg nem történnek, illetőleg e
 háromnak egyidejű foganatosítását kívánta. *Bornemissa*
Lajos és *Péchy Zsigmond*, úgy *Tahy József* alispán és
Máriássy Béla a javaslat mellett szólaltak fel; *Kurimszky*
János az indítványt csak úgy fogadja el, ha az eperjesi
 járástól elszakítandó három kör továbbra is ennél meg-
 marad; *Soltész Ede* járási székhelyül Zborót ajánlja és
 ezt *Vasskó József* pártolta. Mindketten Zboró tekintet-
 ében a Rákóczi-hagyományokra hivatkoztak. *Semsey*
Boldizsár főispán hangsúlyozza, hogy ezt a kérdést
 csakis a közigazgatás érdekeire való figyelemmel lehet
 eldönteni, s hogy kár volna a mostani ritka alkalmat
 elmulasztani, midőn a belügyminiszter új járásek szer-
 vezése végett a költségvetésbe 100 ezer koronát föl-
 vett. A közgyűlés a főispánnak a tárgy alapos ismere-
 tére valló összegezését nagy helyesléssel fogadta és az
 alispán előterjesztését túlnyomó szótöbbséggel, válto-
 zatlanul elfogadta. Amennyiben a határozatot a belügy-
 miniszter megerősíti és a fedezetet kiutalványozza, az
 új beosztás már 1909. jan 1-jén életbelép. Az új be-
 osztás következtében 1-1 főlizolgabírói, szolgabírói, járás-

frőemberek is állandóan a nemzeti hagyományok
 védelmezői és művelői voltak a XVIII. évszáz utolsó
 negyedének klasszikus, francziás és németes irányával
 szemben.
 De ez a munka inkább időtöltés, mint élethivatás-
 számba ment, s a népies irodalmi termékek érdek-
 keltés és művészi forma tekintetében messze mögötte
 maradtak a nyugateurópai szellemtől ihletett műveknek.
 De egyúttal elérkeztünk a nagy fordulóponthoz is.
 A XIX. század elején Németországból kiinduló roman-
 tizmus e század első negyedében erősen érezte hatá-
 sát már nálunk is. Mi volt ennek a nagy szellemi moz-
 galomnak a lényege? A nemzeti s továbbfejlődésében
 a népies elvnek érvényesítése az anyagi és szellemi élet
 minden terén. Ez eszme jegyében fogant és született
 meg az új Magyarország is; az a Magyarország, a
 melyről *Széchenyi* azt jósolta, hogy nem volt, hanem
 lesz, az a kor, a melyben Vörösmarty erősen bízott,
 hogy el fog jönni, mert el kell jönnie

A nemzeti és a népies elv érvényesítése volt a
 romantizmus lényege, — úgy mondtuk elébb. S ha
 áttekintjük annak a kornak irodalmi munkásságát,
 valóban ily irányban látunk lelkes buzdulást, szorgal-
 mas tevékenységet. A nemzeti mult történeti hagyom-
 ányai mellett szorgalmasan kutatják a nemzeti mon-
 dákknak ködbevesző anyagát; a népköltészet termékei-
 nek gyűjtése, méltatása, a nép műalkotó eljárásának
 vizsgálata foglalkoztat és érdekel frót és közönséget
 egyaránt és *Kölcsey* a magyar népköltészet eredetiségét
 és művészi voltát védelmezi.
 Városunk nagy fia, *Pulszky Ferencz*, szorgalmas

orvosi, járási őrök, díjnoki és hajdúi állást szerveznek,
 két szolgabíró pedig más járásekba áthelyeznek.

Nagyobb érdeklődést keltett még a vármegyei
 pénzek elhelyezésére vonatkozó előterjesztés is. Itt
Roskoványi Miklós a nemrég alakult Szövetkezeti
 Takarékpénztárra a közgyűlés figyelmét felhívta azzal,
 hogy az új intézet a vármegyei betétek után 4 1/2%
 kamatot fizetni hajlandó. *Bornemissa* Lajos hangsú-
 lyozza, hogy közigazdasági tekintetben nagy előny, ha
 szövetkezetek alakulnak; a jövőre nézve a vármegye
 esetleg a Szövetk. Takarékpénztárnál is helyezhet el
 pénzeket. *Villess János* árvasz. elnökhelyettes kijelenti,
 hogy a mennyiben a szövetkezet kérvényt fog ez irány-
 ban benyújtani, azzal az árvaszék foglalkozni fog. Több
 törvényhatóságnak a nemzeti bank felállítására czélzó
 átirataira nézve kimondta a közgyűlés, hogy az önálló
 bankot politikai és nemzeti szempontból hasznosnak
 tartja, de a jelenlegi politikai viszonyok közepette
 súlyos megrázkódtatás nélkül felállítható nem lévén,
 ez ügyet a kormány belátására bízza és az átiratokat
 tudomásul veszi. Az eperjesi vértanúk műemléke még
 hiányzó költségeire a kulturálpból 50 koronát meg-
 szavazott.

Dr. *Barcsay Kálmán* eperjesi ezredorvos és *Ligdai*
Emma kisszebeni szülésznő okleveleit kihirdették. Az
 árvaszéknél a hivatalos óráknak 8-tól 2 ig leendő meg-
 állapítására vonatkozó előterjesztést, *Tahy József* ellenző
 és *Máriássy Béla* pártoló felszólalásai után, elutasították.
 Ezekon kívül a közgyűlés még számos, kisebb
 ügyet intézett el.

EPERJESI SZÉCHENYI-KÖR.

Az okt. 3-iki hangverseny
 tiszta jövedelme 340 koronát tett ki, ebből 170 kor
 a Széchenyi-köré, 170 kor. pedig a Sárosvármegyei
 Gazdasági Egyesületé lett. Felülfizettek: dr. *Balpataky*
Imre 5 kor., *Fuhrmann Imre* 5 kor., br. *Ghiliány Imre*
 50 kor., *Lukovich Aladár* 5 kor. 65 fill., *Piller Kálmán*
 50 kor. A nagylelkű felülfizetésekként ezúttal is hálás
 köszönetét fejezi ki a két egyesület elnöksége.

A Kör első irodalmi estéje okt.
 11-ikén fényesen sikerült. Ez első előadás után most
 már bátran konstatálhatjuk, hogy a Kör irodalmi szak-
 választmányának reformja bevált. Az előadótrem meg-
 tett hallgatósággal. A felolvasó-asztalnál dr. *Tóth Sándor*,
 a szakválasztmány elnöke és dr. *Wallentinyi Samu* titkár
 között dr. *Berzeviczy Albert*, a Kör nagynevű védnöke
 foglalt helyet. Dr. *Berzeviczy*, a kinek megjelenését a
 közönség riadó éljenzéssel fogadta, hatásos beszéddel
 nyitotta meg a Kör előadásainak sorozatát. E beszéd,
 a melyet lapunk mai száma első helyén közölünk, érde-
 mes arra, hogy Körünk Évkönyvében is megörökít-
 tessék. Hadd olvassa el azt Körünknek minden tagja.
 A kinek e felolvasások létjogosultságáról kételyei volná-
 nak, e kételyeket e remek «Bevezető-szavak» szét-
 oszlatják. *Berzeviczy* felette áll egyébként minden méltá-
 tásnak; ezért csak azt emlíjük meg még, hogy a hálás
 közönség lelkes tapsal s éljenzéssel köszönte meg

népdalgyűjtő, *Erdélyi János* gyűjtő és élelméjű méltó-
 tató, *Henszlmann Imre* meséinket veszi vizsgálat alá,
Ipolyi Arnold mythoszainkat kutatja föl, *Greguss*
 Ágost pedig kiadja az első magyar verstant. Íme,
 csak a legfőbbek abban a lelkes és nagyszámú sereg-
 ben, a mely a népies költészet megismerésén fáradozott!
 De a népköltészet nemcsak, hogy újra ismertté
 és népszerűvé lett, hanem tovább is fejlődött, s kiszorí-
 tott minden más irodalmi irányt. Az általa nyújtott
 tárgyi, eszmei és formai anyag arra a megismerésre
 vezette fróinkat, hogy csak a népköltészet lehet egye-
 dül természetes, igazi forrása és alapja a műköltészetnek.
 Így nyert költészetünk, mint *Anthaeus* anyjától a
 földtől, új erőt onnan, a honnan eredetileg kiindult, de
 később tőle eltávolodott: a népköltészettől.

Az frók tanulmányának tárgya többé nem a mult,
 nem az idegen frók művei lettek, hanem a nép világ-
 felfogása; gondolatai, érzései és fantáziaja, előadása,
 nyelve és verstechnikája. A mikor aztán kellő — úgy
 mondhatnók — tárgyi ismeret állott rendelkezésükre,
 beleképzeltek magukat egy-egy helyzetbe, egy-egy fog-
 lalkozásba, vagy lelkiállapotba, s az ily módon ben-
 nük támadt lelki rezonanciát dalba öntötték. *Helyzet-
 dalnak* nevezi ezt a poétika, a fogalmat elég homályosan
 magyarázó névvel.

Annak a kornak irodalmi felfogása meg volt elé-
 gedve az ilyen, tárgyas lyráival, elandalgott bágyadt
 érzéseivel elvégezte egyszerű, de üde, virágos, de nem
 dagályos nyelvét. S mivel tárgyi és formai tekintetben
 népies volt, azt hitték, hogy ez az igazi népköltészet.
 (Folyt. köv.)

Berzeviczynek, hogy szives volt a Kör ez első előadásán
 megjelenni s az előadási sorozatot hatásos, gondolato-
 kat keltő, mélyenjáró beszédével megnyitni. Ezután
Maixner Irma elszavalt Szakál Lajosnak két költe-
 ményét. *Bajos* megjelenésével, egyes előadásával nagy
 tetszést aratott. Az irodalmi este tulajdonképpen elő-
 adója *Varvasovszky János* kir. kath. főgimnáziumi tanár
 volt, a ki a magyar népdalról és Szakál Lajosról tar-
 tott nagyszabású előadást. *Varvasovszky* ismeretes a
 Kör közönsége előtt. Bizonyára sokan visszaemlékez-
 nek arra a tanulmányra, a melyet Eötvösről az Eötvös-
 ünnepélyen felolvasott. Kiváló írói tulajdonságok, a
 magyar nyelv szépségeinek érvényre emelése s vonzó,
 a figyelmet lekötő előadói képesség jellemzik *Varva-
 sovszkyt*. A közönség ez alkalommal is élénk érdeklő-
 déssel kísérte a kiváló előadást. Az előadást lapunk
 tárcazaróvatában szintén közöljük és így olvasóinknak
 módjukban lesz az egész terjedelmében megismerniök;
 ezért feleslegesnek is tartjuk annak bővebb ismertetését.
 A felolvasó-est sikere bizonyára megnyeri irodalmi
 estéinknek azokat is, a kik közül ez alkalommal még
 sokan elmaradtak, értjük: a leányos mamákat.

A Kör szabad-liceumának
 október 25-iki előadásán:

1. szaval *Tydor Szeréna*: «Az élet zúg», *Kerényi*
Frigyestől;
2. előadást tart *Schöpflin Géza*: «Az új költői moti-
 vumok»; *Kerényi Frigyes*.

Zeneestélyek. A Kör első zeneestélye
 november 4-ikén lesz, rendezi a zeneszakválasztmány
 elnöke: *Matherny Gusztáv*; a másodikok november
 18-ikán rendezi: dr. *Wallentinyi Samu*.

H I R E K.

«Csak egy virágszálat!» Hogy
 csak egy virágszálat adjunk a halottak koszorújából a
 halál jegyeseinek élete visszaváltására, ezzel a jelszóval
 nagyszabású akció indul vármegyénkben és városunk-
 ban. Vármegyénk alispánja, nemes szívtől indítatva,
 maga vette kezébe a belügyminiszter által engedélyezett
 könyörödmánygyűjtést. A vármegye összes főlizolga-
 bíráit fölhívta közreműködésre. És ennek a buzgóságnak
 köszönhető, hogy még a legkisebb falucskában is meg-
 indul az egyesület gyűjtőtársolyába a gyűjtés. A tarsolyok
 izléses kivitelűek, oldalukon ezzel a fölirattal: «Adakoz-
 zunk a tüdőbetegeknek!» Van nyílásuk az adomány
 befogadására. Október 24-ikén indul meg a gyűjtés s
 célja mintegy 100 szegénysorsú folyamodó tüdőbeteget
 azonnal szanatóriumba helyezni; ezenfelül új intéz-
 ményeket, főleg dispensaireket létesíteni a tüdőbetegek-
 nek. Minden egyes ridiküiben megszámlált összeget az
 egyesület hivatalos lapja külön nyugtázza. Örömmel írjuk,
 hogy az emberszeretet nemes versenyében a mi vár-
 megyénk és városunk előjár, nemeslelkű hölgyek a
 temetői gyűjtést is kezükbe vették. Városunkban a
 gyűjtést *Semsey Boldizsárné*, Sárosvármegye főispánjának
 neje végzi, ki nemes szíve egész melegeivel iparkodik
 azon, hogy városunk áldozatkész közönsége tekinté-
 lyes összeggel járuljon hozzá a halál jegyeseinek meg-
 mentéséhez.

Kinevezések. Sárosvárm. főispánja
Sándor Béla várm. központi őrököt irodatisztává, *Kozák*
Jenő várm. díjnokot inokká, *Rasslaviczky Ede* lemes
 lakos, volt postamestert Lemesre járási őrök kinevezte.

Áthelyezés. A Ksod. vasút vezérigaz-
 gatója *Mikler Andor* állomásfőnököt Liptótelep helyett
 Zsolnára, állomásfőnök-helyettesi minőségben áthelyezte.

Esküvők. *Kettenbach* Endre újbánovcei
 földbirtokos okt. 15-ikén tartotta esküvőjét az eperjesi
 evang. templomban *Husz Ármin*, a koll. főgimnázium
 nyug. tanára és neje *Koch Aurélia* leányával, *Edittel*.

Hunkár Béla okt. 12-ikén vezette oltárhoz Sajó-
 örösön kellemesi *Melcsér Aladár* és neje *Hanzély Margit*
 leányát, *Lillát*.

Jessenszky Dezső, a Szabados-féle szintársulat tit-
 kára, Késmárkon nőül vette *Szell Erzsit*, a társulat
 drámai hősnőjét.

Dr. *Neuwirth Zsigmond* helybeli ügyvéd november
 1-jén tartja esküvőjét *Ehrenreich Lajos* dombrádi
 földbirtokos leányával, *Irénnel*, Sátoraljaújhelyben.

Eljegyzések. *Guseó Ferencz* eljegyezte
 erzsébetvárosi *Lukács-Beér Annuskát*, Budapestem.
Feldmann Gyula Eperjesről eljegyezte *Grünwald*
Rózsikát Szlaniczáról.

A Vöröskereszt-egylet tea-
 estéje. Az Országos Vöröskereszt-egylet eperjesi
 fiókja pár év óta áldásos, habár zajtalan munkásságot

fejt ki. A rendelkezésére álló szerény eszközökkel igyekszik nemes céljait szolgálni. E munkásságról lapunk más helyén számolunk be közönségünknek. Ezidén az egyesület kísérletet tesz a társasélet föllendítésére, a mennyiben október 20-ikán, kedden, helyi jótékony czélokra tea-estét rendez a városi Vigadó nagytermében. Az egyesület, mint más alkalommal, úgy most is nem akarja túlonltul igénybe venni a közönség áldozatkészségét. Az estén résztvevőknek teát szolgálnak fel; az este folyama alatt Farkas Sándor zenekara játszik. Mind ennek ellenében a belépődíj 1 korona 20 fillér. A tea-este kezdete 8 órakor, vége 12 órakor. Az egylet meghívót nem bocsát ki. Reméljük, hogy ezen teasték széles körben érdeklődést fognak kelteni s közönségünk azokat látogatni fogja. Ehhez azonban szükséges, hogy a közönség a tea-estéket olyanoknak tekintse, mint a milyeneknek az egylet elnöksége tervezi: barátságos, házias jellegű összejöveteleknek, a honnan minden fényűzés, oktalalan költsékezés számúve lesz. Az estét — látogatottság esetén — az egylet elnöksége megismétli. A tea-este eszméje az egylet agilis, minden szépért és nemesért lelkesedő elnökének, *Semsey* Boldizsárné, Sárosvármegye főispánjának neje, lelkes kezdeményezésére válik valóra, a ki az eperjesi női-társadalom buzgó közreműködésével az est sikerének előkészítésén fáradozik.

— **Egyházi ünnepély.** A szepesváraljai evang. egyház okt. 18-ikán 100-éves templomfelavatási ünnepélyt ül. Zelenka Pált, a tiszai ev. egyházkerület püspökét Korbély Géza eperjesi lelkész képviseli s ugyanő mondja az ünnepi beszédet. Résztvesz az eperjesi ev. theol. akad. ifjúság énekara is, Szánik Ernő vezetése mellett. Este az ifjúság társasestélyt rendez.

— **Francia színelőadás.** A negyedik és utolsó zártkörű francia színelőadás nov. 4-ikén, szerdán, esti 6 órakor fog megtartani.

— **Térzene.** Az 5-ik gyalogezred zenekara az őszi évadban, *Hoffmann* Ferencz karnagy vezetése mellett, minden vasárnap d. e. 11 és 12 óra között térzenét rendez.

— **Személyi hír.** *Kremutzky* Berta, ki jeles énekművészetével Eperjes, Tótsóvár stb. közönségét már többször gyönyörködtette, énektanulmányainak további tökéletesítése céljából 5—6 hónapra Lipcsébe távozott.

— **Lemondás.** *Polányi* Jenő vármegyei közigazgatási gyakornok állásáról lemondott.

— **Szmrecsányi Pál,** a korán elhunyt nagyváradi róm. kath. püspök utódját a király előreláthatólag hosszabb ideig kinevezni nem fogja. A kinevezés 1908. folyamán megtörténni nem fog azon okból is, hogy a püspökség jövedelme néhány hónapig a vallásalapot gyarapíthassa, a melyből a kongruát is részben fedezik. Samassa egri bibornok-érsek Szmrecsányi Lajos egri fősz. püspöknek szánta Szent-László egyházmegyéjét, míg a többi jelölt között Párvy Sándor szepesi püspöknek van eddig legtöbb kilátása.

— **Az eperjesi Tulipánszövetség** nov. 14-ikétől 18-ikáig kiállítással és díjazással egybekötött karácsonyi vásárt rendez; a kiállításon csak sárosiak, a vásáron pedig, eladókként is, más megyebeli is vehetnek részt. Erre a hazafias célú vállalkozásra közönségünk figyelmét különösen felhívjuk.

— **Zarándoklás Rómába.** Az Orsz. Pázmányegyesület vezette nagy zarándokcsoporthoz a kassai róm. kath. egyházmegyéből, híveik élén, a következő róm. kath. plébánosok vettek részt: Zaborovszky Béla eperjesi, Sikorszky Endre tótszéki, Telekessy János hanusfalvai, Martényi Andor bányavölgyi, Gallé Marcell lubotényi és Rusznyák Bálint bárczai lelkészek.

— **Dr. Halmos Károly ügyvéd** lakhelyét Kassáról Budapestre áttette.

— **Gallérok, kezelők** legszembetűnőbb tisztátnak *Haltenberger* Béla gőzmosógárában, Kassa. Képviselve Eperjesen *Theisz* Armin czég által.

— **Új állás.** A pénzügyminiszter a kisszebeni állami adóhivatalnál új adóügyi állást rendszeresített.

— **Az Eperjesi Tanári-Kör** okt. 13-ikán tartotta tisztújító-ülését. Elnökké Gömörly Jánost, jegyzővé Varvasovszky Jánost választották meg. A titkárságot továbbra is Teitsch Kornél viseli, a ki fáradságtalanul buzgólkodik azon, hogy a Kör nagy népszerűségnek örvendő felolvasásai az idén is megfeleljenek a hozzájuk fűzött várakozásnak.

— **Az eperjesi Izr. Nőegylet** a múlt éven rendezett és nagy kedveltségnek örvendő jótékonyczélú teadélutánjait ebben az idényben is megrendező népkonyhája és gyermekotthona javára. Az első teadélután a városi Vigadó nagytermében okt.

25-ikén, d. u. 5 órakor lesz. A közönség bizonyára nagy számban fogja látogatni ezen, jótékonyczélú teadélutánokat, hol, csekély belépődíj ellenében, kellemes szórakozást talál, és támogatja amellet a jövő hó közepén már megnyíló nemes intézményét az egyletnek: a népkonyhát, hol valláskülönbőség nélkül mindenki részesül annak jótéteményeiben.

— **Szilágyi Dezső** síremlékét Budapesten, a kerepesi-úti temetőben okt. 18-ikán leplezik le. A közadakozást szervezett Magyar Jogászegylet a leplező-ünnepélyre az eperjesi jogakadémiát is meghívta, s ez az ünnepélyen magát dr. Hebelt Ede jogtanár által képviselteti.

— **Pagliano-Sirup.** Az egyedüli valódi, világoskék Girolamo Pagliano védjeggyel ellátott Pagliano-Sirup kiválóságát igazolja ama tény, hogy ezen különlegesség mint legjobb vértisztítószert, Pagliano-Sirup, folyékony és poralakban 1838 óta sok ezer családnál eredményesen bevált. Kitűnő, orvosi rendelkezésre enyhén működő hashajtószert, mely a székrekedést és annak hátrányos következményeit megszünteti s vértisztítóan hat. Rendelések czímzendők: Girolamo Pagliano tanárhoz, Florenz, (A. 15.) via Pandolfini.

— **Sárosvármegye legtöbb adót fizetőinek 1909-iki névjegyzéke** összeállított. Az első három virilista a következő: id. Salamon Géza (Palocsa, 4971 kor. 84 f. állami adóval), Kósch Árpád (3944 kor. 24 fillér) és dr. Müller Bertalan (3561 kor. 8 f.). Az utolsó póttag adója 340 kor. 28 f. A névjegyzék ellen okt. 23-ikáig felelkezni lehet.

— **Az eperjesi kiállítást** igen kedvező eredménnyel rekesztették be. A három nap alatt 9000 jegy fogyott el, s így a mintegy 5000 kor. bevételből a kiállítás költségei teljes fedezetet nyertek. Azonkívül több, mint 3000 kor. folyt be a baromfiak eladásából, a mi viszont bizonyítéka annak, hogy a kiállított anyag minőség tekintetében kiváló volt.

— **Az eperjesi Izr. Kisdenevelő-egylet** kötelékébe, 4 korona évi tagsági díjjal, rendes tagokul újabbak beléptek: Mayer Lajosné, Paszternák Erna és dr. Propper József. Az új tagokat szívélyesen üdvözli az elnökség. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter az eperjesi Izr. Kisdenevelő-egylet óvodája részére, 419 kor. értékben, foglalkoztatási eszközöket küldött.

— **Jótékony hagyományok.** Lapunkban már megemlékeztünk arról, hogy *Haszky* György rozgonyi lakos, a ki nemrég halálozott el, mintegy 60,000 K-t kitevő vagyonának javarészt jótékony czélokra hagyta. Módunkban áll eme kiváló emberbarát végrendeletéből a tett hagyományokat most pontosabban közölni. Ezek a következők: A tiszai ág. h. ev. egyházkerületnek 10,000 K., melynek kamatairól az egyházkerület közgyűlése határoz. Az eperjesi Kollégiumnak 4000 K., melynek kamatai a hittani és a tanítóképző-intézetekbe járó jeles és arra érdemes hallgatóknak ösztöndíjakul adandók. A Kollégium tápintézetének 4000 K. A sáros-zempléni ev. esperességnek 1000 K. a lelkészi segélyegylet javára. A felsőkemencei, ránci és ófalvi ev. egyházközségeknek egyenkint 600—600 K., összesen 1800 K. A vörösvágási, tuhrinai, haraszi és benyeki ev. iskoláknak egyenkint 400—400, összesen 1600 K. A vajkőci ref. egyháznak 200 K., melynek kamatai a templom jókarban tartására fordítandók, a mennyiben ebben a templomban az evangélikusok is tartanak istentiszteletet. Az ófalvi, felsőkemencei és ránci ev. egyházak kapják az örökhagyó úrbéri telkét, melynek értéke legalább is 16,000 K., olyképpen, hogy annak évi tiszta jövedelméből 300 K. az említett ev. egyházakban működő lelkészek fizetésére menjen, az ezen felüli tiszta jövedelem és annak kamatai tíz éven át tőkésítendő. A tíz esztendő lefolyása után a tőkének kamatai, valamint a teleknek 300 K.-n felüli tiszta jövedelme az említett egyházak szükségleteire fordítassanak. Maga a telek el nem adandó. Az örökhagyó, a ki távolabbi és közelebbi rokonairól is bőségesen gondoskodott, végül akkép intézkedett, hogy a menyinyben az elrendelt hagyományok kifizetése után vagyonából még valami fönmaradna, úgy ez a tiszai ág. h. ev. egyházkerületnek jusson. A mennyiben pedig a vagyon kevesebb lenne, úgy a hagyományosok jutalékai arányosan csökkentendők. A jótékony hagyományok összege 38,600 K.-t tesz ki.

— **A kulturházak.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter nyolcz, esetleg tíz vidéki városban kulturházakat emeltet. E városok közé tartoznak eddig: Pécs, Sopron, Debreczen, Pozsony, Marosvásárhely, esetleg Sepsiszentgyörgy. *Kassa* nem kap kulturházat, mert annak fentartásához hozzájárulni nem hajlandó.

Kulturházra alkalmasabb város alig van, mint *Eperjes*. Jó volna, ha hatóságunk ily szép intézmény megszerzése végett lépéseket tenne.

— **Ujdonság!** Őszi és téli évadra megérkeztek a legnagyobb választékban női ruhakelmék, szőrme-boák s karmantyúk *Zavatsky* Szilárd divat- és vászon-kereskedésében, Eperjes.

— **Köszönetnyilvánítás.** Faltin Géza igazgató úr — Saly Győző rendőrőrkapitány úr útján — 15 kg. borsót adományozott az Izr. Nőegylet népkonyhájának, mely adományért halás köszönetet mond az elnökség.

— **Bártfafürdő átvétele.** A bártfafürdői részvénytársaság sokáig folytatott alkudozásokat néhány bártfai úriemberrel a fürdő átvétele végett. A megállapodás létrejött s így most már a fürdő jövője biztos kezekbe van letéve. A remélhető szakszerű és pontos kezelés föltétlenül a fürdő föllendülését vonja majd maga után.

— **Csemege-szőlő, Beregszász.** Válogatott csemege-fajszőlőt, gondosan csomagolva, szolid árban szállít *Williger* Herman fűszer- és csemegekereskedő, Beregszász.

— **Világjáró útjában** okt. 15-ikén városunkba érkezett *Witte* Henrik, schleswig-holsteini festőművész. Witte már két év óta útban van, s gyalog bejárta Amerikát, Ázsiát és Európa nagy részét; útközben egyes nevezetesebb tájakról és tárgyakról vázlatokat vesz fel, melyeket értékesít; evvel tartja fenn magát. Eperjesen másfél napot időzött, mialatt a M. Kárpátgyesület Eperjesi Osztályának turista-szallójában lakott. Eperjesről, a szinyelipóci völgy érintésével és a Branyiszkón át, a Szepességre és onnan Krakóba indult.

— **Ujenczozás.** Eperjes sz. kir. város rendőrkapitánya felhívja a város területén tartózkodó, akár helybeli, akár idegen illetőségű, 1888—1886. években született védköteleseket, miszerint *november 1-jétől 30-káig* bezárólag bármely napon a városi rendőrkapitányság kiadói hivatalában jelentkezni köteleességüknek ismerjék. A nem eperjesi illetőségűek igazoló- vagy utazási okmányaikat hozzák magukkal.

— **Népfelkelők jelentkezése.** Mindazon, katonailag kiképzett népfelkelésre kötelezettek, kik a közöshadseregben, a haditengerészetben és honvédségben s ezek póttartalékában vagy a csendőrségnél szolgáltak, továbbá oly katonailag ki nem képzettek, kik népfelkelési (rózsaszínű) ajánlati-lappal vannak ellátva, *okt. 20-ikán*, Eperjesen a városőrházán, megpedig az eperjesiek reggeli 8 órakor, idegen népfelkelők pedig, a kik helyben tartózkodnak, reggeli fél 10 órakor személyesen megjelenni vagy írásban jelentkezni tartoznak. Az írásbeli jelentkezéshez a városőrházán, a rendőrkapitányi hivatalban, ingyen «Jelentkezési-lap» kapható. A személyes jelentkezéshez a népfelkelési igazolványt (végelbocsajtó-okmány, kilépti bizonyítvány, ajánlati-lap) elhozni s az írásbeli jelentkezéshez pedig csatolni kell.

— **Görvélykóros gyermekek** szedjék a «Sirolin-Roche»-t. Ez a legjobb creosot-készítmény, melyet a gyermekek a legszívesebben szednek. Kitűnő hatással van az általános jó érzésre. Az orrsecretiók elmúlnak és a daganatok visszamennek. Jobban használ, mint a csukamájolaj és vas, melyekkel párhuzamosan is jó ideig használható. Kapható a gyógyszerárakban.

— **A «Szepesi Hirnök»** (Zipser Bote), mely eddig magyar és német nyelven jelent meg, újtól kezdve csakis magyar nyelven fog napvilágot látni. A szerkesztőséget erre hazafias indokok vezették.

— **Czégügyek.** A bártfai gyógyfürdő r.-t. igazgatósági tagjai közül Bornemisza Ádám, dr. Piusich Frigyes és Enyedi Béni kiléptek, helyökbe a közgyűlés Tagányi Jánost, Ambery Fülöpöt, dr. Herzl Izidort és Löcherer Gyulát választotta meg. — A kir. törvényszék Keller H. eperjesi fériruhakereskedő czégét bejegyezte; czégvezető Keller Győző. — A törvényszék továbbá a «Szultán lithion-gyógyforrásvállalat, Holénia Béla és társai» czéget is bejegyezte. Beltag Holénia Béla; kültagok (5000—5000 kor. betét): Weinberg Gyula (Budapest) és Huszár Béla (Budapest).

— **Ismerd meg tenmagad!** — tartja egy régi közmondás. — Nem gondolja, tisztelt olvasónk, hogy a jó sör (a Bohrandt J. V. eperjesi fűszerüzletében kapható *eredeti töltésű Dreher-sör*) is egyik eszköze az önismeretnek?

— **A pirosbetűs napok a postán is szünnapok** lesznek ezentúl. Ezek a napokon éppen úgy, mint most a vasárnapokon, csak d. e. 8—11-ig lesz feladás, és a levélhordók csupán egyszer kézbesítenek. Nagyobb községek kincstári hivatalaira nézve a postaigazgatóság a közönség érdekében változtatásokat tehet. Eperjesen, a nagy

alig van, mint Eperjes. intézmény megszer-

zi és téli évadra meg- ban női ruhakelmék, Szilárd divat-

vánítás. Faltin rendőr-főkapitány úr t az Ir. Nőegylet népl- ilás köszönetet mond az elnökség.

vétele. A bártfa- rtatott alkudozásokat ó átvétele végett. A már a fürdő jövője népszerű és föllendülését vonja

ő, Bereg- zólót, gondosan cso- ger Herman fűszer-

an okt. 15-ikén schleswig-holsteini útan van, s gyalog a nagyrészt; útköz- és tárgyakról vázla- t; evvel tartja fönn lőzött, mialatt a M. ának turista-szálló- póci völgy érintésé- pességre és onnan

erjes sz. kir. város erületén tartózkodó, 1888—1886. évek- nt november 1-jétől a városi rendőr- kezni kötelességük- égük igazoló- vagy kkal.

entkezése. építkezésre kötele- haditengerészetben an vagy a csendőr- nailag ki nem kép- ajánlati-lappal van- a városházán, még idegen népfelkeltők ggel fél 10 órákor jelentkezni tartoz- rosházán, a rendőr- ezési-lap) kapható. kelési igazolványt (tvány, ajánlati-lap) pedig csatolni kell.

yermekek bbb creosot-készít- vesebben szednek. zésre. Az orrsecre- nek. Jobban hasz- ekkkel párhuzamo- yógyszertárakban.

k» (Zipser Bote), elven jelent meg, n fog napvilágot indokok vezették.

ai gyógyfürdő r.-t. Ádám, dr. Piusfisch ökbbe a közgyűlés t. Herzl Izidor és A kir. törvényszék zégét bejegyezte; vényszék továbbá Holénia Béla és Holénia Béla; kül- Weinberg Gyula

magad! — gondolja, tisztelt t J. V. eperjesi ú Dreher-sőr) is

ok a pos- k ezentúl. Ezeket a vasárnapokon, s a levélhordók községek kincs- óság a közönség perjesen, a nagy

forgalomra és az izraeliták szombati munkaszünetére való méltányos figyelemmel, a pirosbetűs napok délutánjain mérsékelt (pl. 3—5-ig tartó) főlvételi szolgálattal szükséges volna. Erre az igazgatóságot kérjük is.

— Elítelt agitátor. A két év előtti girálti választáson Pivkó Iván jaszenovai birtokos képviselőjelöltül föllépett és rögtönzött programbeszédében az ellen tiltakozott, hogy a tótokra a magyar nyelvet reakényszerítik. Az eperjesi kir. ügyészség vádjára őt a törvényszék igazgatás címén 14 napi államfogházra és 50 kor. pénzbüntetésre elítelte. A kassai kir. ítélőtábla fölmentette azzal az indoklással, hogy oly kevesen voltak jelen, hogy azt gyülekezetenek mondani nem lehet. A kir. Kuria a vádlottat az elsőbíróilag kiszabott mérv szerint elítélte, mert háromnál több személy volt jelen, s ennyi a gyülekezeti fogalmát már megállapítja.

— Tüzek. Gombos Alajos eperjesi földbirtokos gombosfalvai csürje a napokban, valószínűleg gyújtogatás következtében, éjjel kigyuladt és a benne elhelyezett, nagymennyiségű gabonával együtt elégett. A kár mintegy 12 ezer korona, melyből a biztosítás révén igen kevés térül meg. — Az elmúlt évnegyedben 33 községben összesen 34 tüzeset fordult elő, még pedig: Eperjes és Kisszeben sz. kir. városokban, Bolyár, Zsegnye, Feketekút, Esztebnek, Felsővízköz, Ladomér-vágása, Kellemes, Alsósebes, Berzenke, Bártfaujfalu, Lénártó, Szulin, Széprét, Pécsújfalu, Hönig, Balázsvágás, Tarczadobó, Felsőrákócz, Ruzsoly, Kisolysó, Jernye, Szentmihályfalva, Malczó, Lukó, Oszikó, István, Felsőmérk, Tarczaszentpéter, Felsőmerse, Singlér és Kurima községekben. Az elhamvasztott vagyon nagyrészt biztosítva volt.

— Állat-díjazás. A Sárosvármegyei Gazdasági Egyesület október 15-ikén Palocsán jól sikerült szarvasmarha-díjazást rendezett. Az érdeklődést bizonyítja, hogy jelen voltak többek közt: Semsey Boldizsár, Sárosvárm. főispánja, Tahy József alispán, Szmrecsányi Jenő, Bornemisza Lajos, Szmrecsányi László stb. Ugyanily díjazások lesznek 17-ikén Girálton és 21-ikén Keczerpeklénben.

— És mégis igaz, hogy a legjobb, legmegbízhatóbb házszer a valódi «Erdő-sósborszesz». Ezt hallani mindenkitől, a ki egyszer kísérletet tesz vele. Oly ideálisan szerencsés összetételű sósborszesz ez, a melyet mindazok, kik az «Erdő-sósborszesz»-t tettek meg állandó házszerüknek, méltán nevezhetik az egészség őrneke, nemcsak azért, mert páratlan erősítő hatásával edzi a testet, hanem mert tömördek esetben szolgál csillapítóul. «Erdő-sósborszesz» 30, 40 filléres, 1 és 2 koronás üvegekben mindenütt kapható. Póstán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után Kosmos laboratórium, Győr.

— Tilos a nők éjjeli ipari munkája. A kereskedelmi miniszter törvényjavaslatot terjesztett be a képviselőházhhoz, a melylyel az ipari foglalkozást űző nők éjjeli munkájának tilalmáról Bernben, 1906. szept. 26-ikán kötött nemzetközi egyezményt beczikkelyeztetni kívánja. Ezen egyezmény az összes nőknek az éjjeli ipari munkát korkülönbség nélkül megtiltja.

— Panaszkönyv. Az Eperjes utczáin most, a száraz időben, állandóan uralkodó, botrányosan nagy por miatt tengernyi panaszt hallunk. Az utcák öntözése is, jóllehet vízvezetékünk és elég vizünk van, teljesen megszűnt. Az utczaseprés is többnyire akkor történik, mikor az utczákon legtöbb ember van. A szerda délutáni terzenét a korzón és a Fő-utcán elterjedt óriási por teljesen élvezhetetlenné tette. Különösen nagy a por a Fő-utcán, meg a Szebeni és a Lőcsei-úton. Azonnai intézkedést kérünk a hatóságától, mert a mostani állapotok egyenesen tarthatatlanok és a közegészségre is veszedelmesek. Felhívjuk ezekre a polgármester, t. főorvos és a rendőrkapitány figyelmét. A város évenként 20 ezer koronát fizet a vármegyének utadó fejében, ezt a vármegyei utakra költik el, a város főútjai pedig oly botrányosan rossz állapotban vannak, hogy ez a pornak egyik főoka. — A Fő-utca északkeleti végén évek óta az utcán hentereg, a forgalmat akadályozza és dísztelen látványt nyújt egy lábatlan koldus. Úgy tudjuk, a kéregetés nálunk tilos. Vajjon miért élvez kiváltságot éppen ez az egy koldus, ki, értesülésünk szerint, éppen nem szegény ember, mert háza is van? Erre nézve a rendőrkapitánytól, a közönség nevében, sürgős intézkedést kérünk.

— Születések és halálozások. A f. év első felében Sárosvármegye területén élve született 3131 gyermek, és elhalt 2037 egyén; a születések száma 993-mal meghaladja a halálesetek számát; a múlt év hasonló időszakában született 2949 gyermek, és elhalt 1954 egyén; — a folyó évben tehát, jóllehet a születések száma majdnem százal magasabb a múlt évinél, a természetes szaporodás mégis kettővel kisebb,

a mi az elmúlt télen uralkodott, különféle, rosszindulatú járványnak, elsősorban a vörhenynek tulajdonítható.

— A kolera. Az Oroszország felől fenyegető kolera-veszélyre való tekintettel a belügyminiszter dr. Kerekes Pál közegészségügyi felügyelőt kiküldte, hogy a határszéli belépőállomások szervezése iránt a szükséges intézkedések megtétesse.

— Hidépitések. A Sárosvármegyében előirányzott hidépitések közül a raszlavicza—margonyai törvhat. közúton lévő margonyai Tapolyhíd újból épült; a bártfa—galbató—izby-i törvhat. közúton lévő 16 sz. tarnói vasbetonhíd újból épült; továbbá a girált—kurima—bártfai és lipnik—girálti, eperjes—bogdány—tiszitei, gergelylak—demétei törvhatósági közutakon kicserélendő hidak munkái részben befejezést nyertek, részben már a legközelebb felépülnek teljesen. A rendkívüli árvizek a berzevice—balázsvölgyi vicinális közútát és mütárgyait igen megrongálták; sőt a Tarca víz melletti községekben is jelentékeny károkat okoztak. Ezen rongálások helyreállítására a rendelkezése álló és a vicinális közutak segélyezésére szolgáló hitelből jelentékeny segélyt nyújtottak, úgy, hogy ezen segély és a községek által felajánlott közmunka felhasználásával a közlekedést sikerült rövid időn belül helyreállítani. Ezenfelül kormányhatósági segély is kértetett. A beruházási hitelből a kereskedelemügyi miniszter által elrendelt bártfa—galbató—izby-i törvhat. közútnak Galiczia felé vezető kiépítetlen szakasza a vállalat részéről nagy erővel épül, s valószínűleg a késő őszi időben teljesen el fog készülni.

— Magyar estély Londonban. Szeptember 20-ikán, a londoni magyar munkanélküli munkások javára, páratlanul sikerült estélyt rendezett a Nemzetközi Szociáldemokrata Egylet, a melynek magyar szekciója van, és a melyhez az ott élő magyar munkások egy része is tartozik. Az estély az egyet nagytermében volt (107, Charlotte Street, Fitzroy Square), a mely azonban ez alkalommal kicsinynek bizonyult. Dr. Reich Emil, a sárosvármegyei (sebesi) születésű fiatal magyar tudós jött el az estélyre, hogy «Jókai és műveiről» rövid előadást tartson. Előadását a közönség szünni nem akaró tapsal és éljenzéssel tüntette ki.

— A kontár építőiparosok büntetése. Az építőiparban megszokott módja a kontárkodásnak, hogy a kisebb képesítésű kőműves- vagy építőmester oly építkezésekre is vállalkozik, melyekhez a törvény magasabb képesítést kíván. Az építési engedélyt ennél fogva úgy szerzik meg, hogy okleveles építészszel iratják alá a tervrajzot. A kereskedelmi miniszter most, előfordult konkrét esetből kifolyólag, kimondotta, hogy az az építész, a ki nevét kisebb képesítésű építőmesternek odakölcsonzi, mint bűnsegéd, éppúgy büntetendő, mint az az építőiparos, a ki alacsony kvalifikációja dacára magas építkezést vállal sezáltal, mint tettes, az 1884. évi XVII. t.-cz. szakaszai szerint rovandó meg büntetéssel.

— Biztos gyógyhatás. Mindazok, kik rossz emésztés vagy székrekedés következtében fel-fűvódásban, szoulásban, főfájásban, étvágyhiányban vagy egyéb bajokban szenvednek, a valódi Moll-féle Seidlits-porok használata által biztos gyógyulást érnek el. Egy doboz ára 2 kor. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító-tól, Bécs, I, Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye az ő gyári jelvényével és aláírásával kérendő.

— Az aratás Sárosvármegyében. Az aratás eredménye vármegyénkben nagy átlagban igen jó volt, bár helyenkint különösen a csikoslábú búzálygy-károkról panaszokdtak. Az őszi vetések, mint búza és rozs, átlagban jobbak voltak az árpa és zab termésénél. A szénatermés szintén igen jó volt, úgy minőség, mint mennyiség tekintetében. Kevésbé jónak volt mondható a sarjú, mely jelentékenyen kisebb hozamot adott a kedvezőtlen időjárás következtében. A mesterséges takarmányok elég jó termést adtak, szóval takarmányhiány a vármegyében nem lesz, sőt több helyen eladó takarmánykészletek is vannak. Az a kevés tengeri, a mit a vármegye területén a gazdák termelnek, közepes hozamot ígér. A burgonyaszedés már kezdetét vette; a hozammal a gazdák nagyobb részt meg vannak elégedve. A káposzta, mint kerti vetemény, a kedvezőtlen időjárás miatt sokáig nem eléggé fejlődött. A takarmányrépa fejlődése kielégítő. Gyümölcstermelés az egész vármegye területén elég nagy, de az a kedvezőtlen időjárás következtében minőségileg inkább alárendelt. Óriási mennyiségben termett a szilva, melyet a gyümölcstermelők alig bírnak értékesíteni. A gyümölcs piaci ára ennek következtében igen hanyatlott. A gabonaforgalom elég élénk, s a gabonárak elég magasak és állandóak. Az állati termékek, vaj, tej, túró, tojás szintén magas áron értékesíthetők.

A közönség köréből.

Egy téves idea.

A városi kapitány, a helyett, hogy a város jövődelmét fokozná, csökkenteni akarja.

Tisztaság kedvéért a gyümölcsárúsokat a központba, egy szűk sikátorba, a hol el sem férnek, akarja terelni; mivel pedig tudvalevő dolog, hogy az, a ki gyümölcsöt akar venni, sem a külvárosból, sem pedig a város alsó részéről a gyümölcsért a központba nem megyen, úgyszintén az a gyermek, melyik iskolába járván, a gyümölcsöt ott veszi meg, a hol legközelebb éri: ezáltal a gyümölcsárúsok, mint adózók, elesnek a városból s már most bérelt helyiségeiket feladva, siránkoznak, miből fognak megélni; 30—40 éven át ebből éltek és a szemetet ma sem ők csinálják.

Budapest csak tart annyit a tisztaságra, mint Eperjes, ott a város utczáin szabad a gyümölcsárúsítás mindenütt, sőt az új törvény szerint még munkaszüneti napokon is egész nap.

Kérdem a városi tanácsot, miért legyen ez tiltva nálunk?

Ha a kapitány úr a trottoiron tisztaságot óhajt, szólítsa fel elsősorban az iskolahatóságokat, tanítsák vagy oktassák ki a gyerekeket, hogy tilos az utcán papirost eldobni, éppúgy gyümölcset szemetelni, másod-sorban rendelje el, hogy a trottoir egyszer helyett kétszer legyen söpörve naponta.

Budapest legutóbbi időben fiúkkal tisztítja a trottoirt, s mivel ez bevált, újból szaporítja a tisztítófiúkat, a költségét a háziurakkal fizeteti meg.

Ajánlom úgy a városi tanács, mint a közgyűlés figyelmébe, míg nem késő, mert ezáltal megóvjuk a várost az adófizetők számának csökkenésétől és elő-segítjük a tisztaságot.

Egy adófizető polgár.

Vasúti menetrend.

Ervényes 1908. évi október 1-től.

Orló—Eperjes—Budapest:

Orló . . . ind.	—	Csak hétfő s péntek	8 50 de	1 35 du	—	7 50 e
Héthárs . . .	—	6 10 r	9 36 „	2 23 „	—	8 40 „
Kisszeben . . .	—	6 33 „	9 58 „	2 44 „	—	9 04 „
Eperjes megálló . . .	—	7 05 „	10 26 „	3 15 „	—	9 35 „
Eperjes érk.	—	7 10 „	10 30 „	3 20 „	—	9 40 „

Eperjes ind.	5 00 r	7 40 de	10 40 „	3 35 „	8 20 e	10 10 „
Abos . . . érk.	5 33 „	8 12 „	11 05 „	4 00 „	8 45 „	10 46 „
Kassa . . . érk.	6 05 „	8 40 „	11 30 „	4 37 „	9 15 „	11 20 „
Budapest . . . érk.	1 00 du	1 55 du	8 45 e	10 20 e	6 35 r	8 15 r

Budapest—Eperjes—Orló:

Budapest . . . ind.	6 50 r	8 10 r	1 50 du	8 45 e	9 40 e	2 15 du
Kassa . . . ind.	1 23 du	4 10 du	7 10 e	6 06 r	7 50 de	10 50 e
Abos . . . érk.	1 53 „	4 36 „	7 29 „	6 30 „	8 16 „	11 17 „
Eperjes érk.	1 19 „	5 06 „	8 05 „	7 11 „	9 10 „	11 55 „

Eperjes—Bártfa:

Eperjes ind.	7 55 de	—	1 35 du	—	6 05 e	—
Bártfa . . . érk.	10 05 „	—	3 30 „	—	8 00 „	—

Bártfa—Eperjes:

Bártfa . . . ind.	—	6 00 r	1 10 du	—	8 20 e	—
Eperjes érk.	—	7 30 „	3 15 du	—	10 00 „	—

Szepesség felé indul a vonat:

Eperjes megálló ind.	—	Hétfő, pént.	7 05 r	10 26 de	—	3 15 du	3 15 du	—
EPERJES érk.	—	7 10 „	10 30 „	—	3 20 „	3 20 „	—	—

EPERJES ind.	5 00 r	7 40 de	10 40 de	11 40 de	3 35 „	3 35 du	6 45 e
Abos . . . érk.	5 33 „	8 12 „	11 05 „	12 11 du	4 00 „	4 00 „	7 18 „
Abos . . . ind.	5 40 „	8 26 „	12 41 „	12 22 du	4 26 „	5 17 „	7 30 „
Margitfalu . . . érk.	6 18 „	9 15 „	1 27 „	1 26 „	5 09 „	6 04 „	8 04 „
Göncványa . . .	7 00 „	9 55 „	3 10 „	3 10 „	6 45 e	6 45 „	8 55 „
Szolnokmátya . . .	9 20 „	12 05 „	5 15 „	5 15 „	9 10 „	9 10 „	—
Szepesolasi . . .	6 54 „	9 55 „	2 04 „	1 20 „	5 48 „	6 44 „	8 30 „
Váralja . . .	8 20 „	10 50 „	3 00 „	3 00 „	8 15 „	8 15 „	—
Igló . . .	7 25 „	10 31 „	2 40 „	1 47 „	6 20 „	7 20 „	8 56 „
Lőcse . . .	8 20 „	—	4 35 „	2 30 „	7 35 „	10 30 „	10 30 „
Poprád . . .	8 15 „	11 28 „	3 47 „	2 25 „	7 15 „	8 25 „	9 34 „
Csorba . . .	9 08 „	12 12 du	4 50 „	3 12 „	8 10 „	—	—

Szepesség felől érkezik a vonat:

Csorba . . . ind.	6 04 r	7 52 r	11 34 de	2 36 du	4 58 du	7 32 e	—
Poprád . . .	6 26 „	8 18 „	12 02 du	2 59 „	5 25 „	8 00 „	3 35 r
Igló . . .	7 01 „	9 20 „	1 08 „	3 35 „	6 31 e	9 31 „	4 22 „
Szepesolasi . . .	7 29 „	9 58 „	1 58 „	4 01 „	7 28 „	10 09 „	5 04 „
Margitfalu . . .	7 51 „	10 32 „	2 34 „	4 23 „	8 05 „	10 38 „	5 43 „
Abos . . . érk.	8 22 „	11 20 „	3 19 „	4 54 „	8 49 „	11 16 „	6 34 „
Abos . . . ind.	8 36 „	12 55 du	4 38 „	5 25 „	11 24 „	11 24 „	6 38 „
EPERJES érk.	9 10 „	1 19 „	5 06 „	5 55 „	11 55 „	11 55 „	7 11 „
„ megálló . . .	—	1 35 „	5 25 „	—	—	—	7 42 „

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használod,
Még szíved is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóberejét
sajátságos előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok leggondosabb
kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a fehéremut!
Megtakarít fáradságot és vesződséget
kíméli ennél fogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága **30.000** koronával
szavatoltatik.

Felélős szerkesztő: Dr. Obetkó Dezső.
Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag
bántalmainál és köszvényénél, a cukor-
betegségnél, az emésztési és lélegzési
szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu
GYÓGYFORRÁS

SALVATOR

Kitűnő sikerrel használtatik.

E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű. Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

Első rangu gyógyvíz és dietetikus ital.
Különösen oly egyéneknek aján-
latos, a kik ülő életmódjuk folytán
aranyeres bántalmakban, hasi
vérbőségben, máj- és veseizga-
lomban vagy hógysavas lerako-
dásokban, vesehomok és vese-
kövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyeredményekről szóló
bizonylatok és egyéb forrásleírások ingyen és
bérmentve állnak rendelkezésre.

Eladási árak Eperjesen:

1/2 literes palack 32 fillér.
3/4 „ „ „ „ „ 40 „
1 literes palack 48 „

Az üres, tiszta és eredeti Salvator-palackok
a következő árakon vétetnek vissza:

1/2 literes palack 6 fillér
3/4 „ „ „ „ „ 7 „
1 literes palack 9 „

Eperjesi főraktár: Mikolík Istvánnál.

SIRUP-PAGLIANO a legjobb vértisztítószer. Fel-
találója Girolamo Pagliano florenzi tanár, 1838 óta
állítja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és leg-
biztosabb hashajtószer, mely 1838 óta sok ezer csa-
ládnaál a legjobb eredménnyel használtatik. Orvosi
rendeletre minden jobb gyógyszerárban kapható
Megtisztítja a székrekedést és annak következmé-
nyeit, mint vértelődés a fejbe stb., előmozdítja az
anyagcserét és vértisztítóan hat bőrkiütések, csúsz-
köszvényénél stb. Megrendelések intéződjök: Girolamo
Pagliano tanár, Florenz (A. 15), Via Pandolfini. El-
ismerő leveleket és prospektust ingyen és bérmentve
küld a vezérképviseléség: dr. F. Herzig, Wien, IX.,
(A. 15), Löblichgasse 4. Gyógyszerárak főlerakat-
ként kedvező feltételek mellett kerestetnek.

KALOGÉN
BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM és SZÁJVIZ

Kapható:

minden jobb vendéglőben, kávéházban és fűszerkereskedésben.

A Magyar Általános Hitelbank brassói
fiókjának raktárházi osztálya a legolcsóbb
napi-árak mellett szállít, nagyban és kicsinyben,
naponta Romániából érkező mindenféle

friss halat,

ú. m. ponty, csuka, süllő, kecsge, harsca, tok,
viza stb. stb. — Gondos csomagolás.

A mélyen tisztelt közönség figyelmébe ajá-
lom, hogy

a mindszenti babérkoszorúk

élővirággal, csinos kivitelben, 5 K.-tól fel-
jebb, fenyőkoszorúk, élővirággal, 3 K.-tól
feljebb üzletemben kaphatók.

Kérem a mindszenti koszorúkat pár nappal
hamarabb megrendelni.

Szíves pártfogást kérve, maradok tisztelettel:

POPOVICS L.

virágüzlet, Eperjes.

Családi ház

kerestetik megvételre. — Állhat
3—4 szobából, udvar-, kis kert-
ből. Ajánlatok, az ár és fizetési
feltételek megjelölése mellett, e
lap kiadóhivatalába kéretnek. . .

492—1908. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezzel közhírré teszi, hogy
a kassai kir. bíróságnak 1907. évi Sp. III. 102/3. sz. végzése
folytán dr. Lorber Péter felperes részére Eperjesen, 247 kor.
30 fill. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végre-
hajtás folytán alperestől lefoglalt és 2898 kor.-ra becsült ingó-
ságokra az eperjesi kir. járásbíróóság 1908. V. II. 160/6. számú
végzésével az árverés elrendelvéten, annak a korábbi vagy
felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvé-
nyes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Eperjesen (Lőcsei-
út 17. sz.) leendő megtartására határidőül 1908. **novem-
ber hó 4-ik napjának d. u. 3 órája** kitűztetik, a mikor a
bíróilag lefoglalt butorok, elevátorrés, gép s egyéb ingóságok
a legtöbbet ígérőnek készpénzítés mellett, szükség esetén
becsáron alul is el fognak adatni

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vétel-
árából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jog-
got tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban
eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki-
nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig
alulírt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el-
ne mulasztászik.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján
történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Eperjes, 1908. október 8.

Spányi Kálmán,
kir. bírósági végrehajtó.

1868 óta forgalomban.

**Berger-féle
gyógy-kátrány-szappan,**

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb városában lényos
sikerrel alkalmaztatik.

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, olyan kütegek, úgyzint
ten orvosi, ótvár, legyőg, libizolás, tor- és szájkütegek
ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a **ka-kátrány-
mak** 40 -at és minden egyéb, a kereskedésben előforduló kátrány-
szappanoktól lényegesen különbözik. Idült bőrbetegségeknek
sikerrel alkalmaztatik a kátrány-szappan helyett.

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint egyenlő kátrány-szappan az arebőr tisztá-
eltávolítja arra, a szemeknek, valamint a
muhaltal bőrtisztító, **mosó és fürdő-szappan mindennapi
használatul szorult.**

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

85% glicerín-tartalommal és unum lattil.
Mint kiváló bőrapólo szer kitűnő eredm. nyújt használatik,
továbbá a, 1884

Berger-féle borax-szappan

kiütések, napstúgás, septic, mitesszer és egyéb bőr-
bajok ellen

Ár minden fajnak 70 fillér használati
mennyiséggel együtt. A vásárlásnál határozottan
Berger-féle kátrány-szappant és borax-szappant
keresni és nézni meg a itt látható védjegyet és a
G. Heil & Comp.
cégjelvést minden cím-
kén.

Kitűnőre díszítvevel
Becsen 1888-ban és
aanyéremmel a párisi világkiállításán 1900.

Minden egyéb gyógy- és egészség szappan, mely Berger-féle
gyártmány, a minden szappanhoz melékelt használati utastáson lá-
van sorolva.

Kapható minden gyógyszertárban és hasonló üzletben.

Nagyban: **G. Heil & Comp., Wien I., Sp.-str. 8.**

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszer-
tár, Budapest, Király-ú. Thallmayer és S. utca, 17. sz.
úta. Mo. hír- és Moser drogeriák, Koronahereg-
úta. Kétszobában minden hu. in. stb., valamint Ma-
gyarországi összes v. o. hu. minden gyógyszer-
árban, továbbá a job. dr. gye. árban és illatszert-
kereskedésekben.

Kapható Eperjesen Korn Vilmos úr gyógyszer-
tárban, valamint Magyarországi összes gyógyszerárban.

PÉTERFALVAI PAPIRGYÁR
OCEAN GGB.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSben

Babajavítás Theisz Árminnál
Eperjesen, Fő-utca 58. szám.

etmény.

nel közhírré teszi, hogy III. 102/3. sz. végzése Eperjesen, 247 kor. edelt kielégítési végre- kor-ra becsült ingó- os. V. II. 160/6. számú annak a korábbi vagy mennyiben azok törvé- ásán Eperjesen (Lőcsei- ül 1908. novem- a kitűztetik, a mikor a ép s egyéb ingóságok ellett, szükség esetén

endő ingóságok vétel- zó kielégítéshez jo- a foglalás korábban a jegyzőkönyvből ki rverés megkezdéséig szóval bejelenteni el

ak a bíróság tábláján mittatik.

anyi Kálmán,

omban.

le ZAPPAN,

szabab lányos

tegek

kütek, uszin- es szakalkorpa zsa a fa-átány- no. lóbr- uszin- betegségekndi

szappan.

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

szappan

A „Gizella-Egylet“

élet- és hozománybiztosító intézet kassai vezérképviselősege Eperjes és vidékére egy

agilis főügynököt

keres magas javadalmazással. Ugyanott üzletszerzők fix-fizetés mellett vétetnek fel.

== Kárpáti ==

fenyő-mellczukorka

minden ilyenmű készítményt felülmul fenyő-kivonat-tartalmánál fogva köhögés-, rekedtség-, meghülésnél.

Kapható egyedül:

WILLIGER PÁL gyógyszer-tárában

„A szerecsenhez“, Eperjes.

Egy doboz ára 50 fillér.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Teljesen befizetett részvénytőke 60 millió korona; tartalékalap 35 millió korona.

A Magyar Általános Hitelbank kassai fiókja Fő-utca 45. (saját házában)

foglalkozik a bankszakma összes ágaival.

TAKARÉKBETÉTEKET

jelenleg 4%-kal netto kamatoztat.

(Postatakarékpénztári befizetési lapokat betétek portómentes átutalására kívánságra azonnal beküld.)

Hivatalos órák: délelőtt 8¹/₂—12-ig, délután 2¹/₂—4

Egy szép irással bíró lány üzleti vagy irodai alkalmazást keres.

Czím a kiadóhivatalban.

Linkesch Károly-féle, elsőrendű

= alma =

az alulírott üzletében megrendelhető:

- 100 kg. őszi alma, I^a . . . 10 forint,
- 100 » téli alma, » . . . 14 »
- 100 » válogatott alma . 18 »

a míg a készlet tart; helyben a házhoz szállítva, csomagolás nélkül.

Dahlström Károly

fűszer- és vegyeskereskedése.

29,651/IX—1908. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az 1909—1911. évben a késmárki m. kir. sóhivatal sókészlettel való ellátása, a sónak a kamarákba hordása és máglyázása iránt ezenel pályázat hirdetetik.

Máramarosszigetről évenként körülbelül 400 mm. alaksó, 3200 mm. őrlött só, 1000 mm. marhasó, Sóvárról pedig 6000 méterm. főttsó szállítandó.

Őrlött marha- és főttsó zsákokban szállítatik. A szükséges tudnivalókkal ellátott összeállítás megjegyzések, továbbá a pályázati és szerződési feltételek az alulírt m. kir. pénzügyigazgatóságnál, a sóvári és aknaszlattinai főbányahivatalnál és a késmárki m. kir. sóhivatalnál megtekinthetők.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy a pályázati feltételekben megszabott módon kiállított ajánlataikat f. évi november hó 16-ik napjának déli 12 órájáig a lőcsei m. kir. pénzügyigazgatósághoz nyújtsák be.

Lőcse, 1908. évi október 14-ikén.

M. kir. pénzügyigazgatóság

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
Altal a legjutányosabb árak mellett ajánlatok:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, lőhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoricz-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemese acél-akék, 2- és 3-vasu akék és minden egyéb gazdasági gépek.

Alapított 1869.

KÖSCH ÁRPÁD

Körszerően s dűsan felszerelt * Legválasztékosabban berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA || PAPIRRAKTÁRA

EPERJESEN.

Árjegyzékek, számlák, czégekártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intézőlevelek, czímkék, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és borítékok czégyomással. ∞∞∞

Díszművek, könyvek, hetilapok, folyóiratok elegáns és pontos előállítás, köz- és magánhivatalok, takarékpénztárak nyomtatványainak szép és csinos kiállítás. Különlegesség könyvnyomdai színnyomásban!

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Pénzügyintézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérlegszámlák, üzleti könyvek (színes vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződések, óvások, ügyvédi könyvek stb.

műsorok, étlapok, tánczrendek, szinlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítás. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek.

Bármely hirlapra előfizetések közvetítée.

Motorhajtóerő-berendezés. Tömöntőde.

Költségvetések — készítenő nyomtatványokról — postafordultával.

